

Ναυπάκτου: «Το Συμβούλιο της Επικρατείας και το μάθημα των Θρησκευτικών».

Πέμπτη, 29 Μαρτίου 2018

Του Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Αγίου Βλασίου Ίεροθέου

Έξεδόθη ή ύπ' αριθμ. 660/2018 απόφαση του Σ.τ.Ε. για τό μάθημα τών Θρησκευτικών καί γίνεται μεγάλη συζήτηση στόν έντυπο καί ήλεκτρονικό τύπο για τό θέμα αυτό, όπως έγιναν καί δηλώσεις ύπευθύνων από πλευράς Έκκλησίας καί Πολιτείας. Πάνω στό θέμα αυτό θά έκθέσω μερικές απόψεις μου, πρώτα ως προς τό μάθημα τών Θρησκευτικών καί έπειτα ως προς τίς απόφασεις του Συμβουλίου τής Έπικρατείας καί ως προς τό τί δέον γενέσθαι.

1. Τά δύο Προγράμματα του μαθήματος τών Θρησκευτικών.

Γιά νά κατανοήση κανείς τί ακριβώς συμβαίνει μέ τό μάθημα τών Θρησκευτικών, πρέπει νά έξετάση τήν διαφορά πού ύφίσταται μεταξύ δύο Προγραμμάτων.

Πρίν τόν Σεπτέμβριο 2016, ως προς τό μάθημα τών Θρησκευτικών στήν Πρωτοβάθμια καί Δευτεροβάθμια Έκπαίδευση, ίσχυε τό Αναλυτικό Πρόγραμμα βάσει του οποίου έγράφησαν τά βιβλία τών Θρησκευτικών. Η αναλυτική μέθοδος ίσχυε πολλά χρόνια στήν έκπαίδευση, άφοϋ στηρίζεται στήν άρχή ότι από τά άπλά στοιχεία γίνεται ή μετάβαση τά συνθετότερα, στά δέ θρησκευτικά –όπως καί σέ άλλα μαθήματα– γίνονταν τρείς κυκλικές έπαναλήψεις τής ύλης από άπλούστερες σέ συνθετότερες μορφές κατά τό Δημοτικό, Γυμνάσιο καί Λύκειο. Αυτόνοητα τά ζητήματα έτίθεντο μέ χρονολογική σειρά καί λογική συγκρότηση από τά άπλά στά σύνθετα.

Συγκεκριμένα, άρχιζε ή προσφερόμενη γνώση από τήν Παλαιά Διαθήκη, προχωροϋσε στήν Καινή Διαθήκη στά χρόνια του Χριστου καί έπεκτεινόταν στήν συνάντηση του Χριστιανισμού μέ τόν Έλληνισμό, στίς διαφορές μεταξύ τών Χριστιανών (Όρθοδόξων, Ρωμαιοκαθολικών, Προτεσταντών), στίς αίρέσεις, στίς άλλες Θρησκείες καί τά σύγχρονα κοινωνικά καί βιοηθικά προβλήματα. Στήν όλη μεθοδολογία του Αναλυτικού Προγράμματος δέν ύπήρχαν πολλαπλές θρησκείες ταυτοχρόνως πλημμελώς, άποσπασματικά έξεταζόμενες, ούτε συναφώς άνιστόρητες μεταβάσεις μέ άλματα αίωνων έν είδει σύγκρισης φαινομένων καί μέ πρόσχημα τήν κριτική σκέψη.

Ένα τέτοιο μάθημα, πού στηριζόταν στήν αναλυτική μέθοδο, παρείχε ολοκληρωμένη γνώση καί δέν ήταν όμολογιακό μάθημα, ούτε είχε κατηχητικό χαρακτήρα, αλλά ήταν γνωσιολογικό, πολιτιστικό καί θρησκευολογικό.

Άλλωστε, ή Παλαιά Διαθήκη είναι ή βάση τών τριών γνωστών Θρησκείων (Έβραϊσμου, Χριστιανισμού, Μουσουλμανισμού), άν καί ό Χριστιανισμός δέν είναι Θρησκεία, όπως οι άλλες, καθώς επίσης οι μαθητές, έκτός από τήν δική τους χριστιανική πολιτιστική παράδοση, διδάσκονταν καί άλλες Θρησκείες καί άλλες σέκτες καί αίρέσεις, καθώς επίσης διδάσκονταν σύγχρονα κοινωνικά, οικολογικά ή βιοηθικά ζητήματα. Τό ότι μερικοί συστηματικά διαδίδουν ότι τό μάθημα αυτό τών Θρησκευτικών ήταν κατηχητικό καί όμολογιακό παραπιοϋν τά πράγματα έν γνώσει τους καί παραπλανοϋν συστηματικά τήν κοινωνία.

Άπό τόν Σεπτέμβριο του 2016 μέ ύπουργική απόφαση πού δημοσιεύθηκε στήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως, καί είχε ισχύ Νόμου, άλλαξε αυτή ή μεθοδολογία του μαθήματος τών Θρησκευτικών πού βασιζόταν στήν αναλυτική σκέψη καί εισήχθη τό λεγόμενο Πρόγραμμα Σπουδών πού βασίζεται στήν θεματική μέθοδο σπουδών.

Αυτό σημαίνει ότι εγκαταλείφθηκε πλέον ή αναλυτική μέθοδος και εισήχθη ή μέθοδος διδασκαλίας των Προγραμμάτων διαδικασίας, με έμφαση στην μάθηση μέσω της πράξης και συμμετοχής του μαθητή στην γνωστική διαδικασία.

Τά Αναλυτικά Προγράμματα κρίθηκαν ως παρωχημένα λόγω «άσαφους, άοριστης στοχοθεσίας, μέ στείρα παροχή πληροφορίας και συναφούς ακριβούς άπομνημόνευσης, αύστηροϋ προγραμματισμοϋ τής διδακτέας ύλης, άνελαστικοϋ προγραμματισμοϋ τής διδασκαλίας, λιγοστής δυνατότητας άνάληψης πρωτοβουλιών από τόν έκπαιδευτικό».

Η μεθοδολογία των Προγραμμάτων διαδικασίας –όπως τουλάχιστον εφαρμόζονται στα νέα Προγράμματα Σπουδών Θρησκευτικών– με έμφαση στην μάθηση, μέσω συμμετοχικής πράξης μαθητών και διδασκόντων, έστιάζει πλήρως στο πώς τής πράξης, καταργώντας ως άπολύτως παρωχημένο τό τί τής διδακτέας ύλης.

Τό τί τής διδασκαλίας κρίνεται ως πληροφορία πού μεταβάλλεται διαρκώς και συνεπώς δέν άξίζει τής προσοχής του έκπαιδευτικοϋ συστήματος, ένω τό πώς μαθαίνω άναδεικνύεται σέ μέγιστη άξία. Σέ ένα τέτοιο πλαίσιο καθίσταται άπολύτως σαφές τό γιατί παραγνωρίζεται άπολύτως ή σημασία τής ιστορίας και τής αναλυτικής λογικής, παρά τίς ρητορικές διαβεβαιώσεις περί στιβαροϋ ιστορικοϋ πλαισίου, τό όποιο άποτελεί τό περιβάλλον τής πληροφορίας.

Όταν αυτό πού ένδιαφέρει είναι τό πώς, άναγκαίως και άναπόφευκτα έπιστρατεύονται τραγουδάκια, ποιημάτια, σκετσάκια ύπηρετικά του πώς. Τά ιστορικά φαινόμενα καθυποτάσσονται στην λειτουργία εκμάθησης του πώς.

Η μετάβαση από την ιστορία στην πρακτική δεξιότητα είναι σαφής. Η λογική των δεξιοτήτων προωθούμενη από τό Πρόγραμμα Σπουδών χρησιμοποιεί την ιστορία ως πεδίο εκμάθησης τεχνικών. Άκριβώς γι' αυτό χρησιμοποιεί ό,τι είναι βολικό από την ιστορία για εκμάθηση τεχνών και στα πλαίσια τής πολυπολιτισμικότητας χρησιμοποιεί ό,τι είναι βολικό για την εξάσκηση των μαθητών στις παγκοσμιοποιημένες άρετές τής πολιτικής όρθότητας, ούδέτερες για κάθε Θρησκεία. Άκριβώς γι' αυτό κάθε ιστορικό φαινόμενο εξετάζεται πλημμελώς, διότι δέν ένδιαφέρει καθεαυτό, αλλά ένδιαφέρει ή προκύπτουσα από αυτό χρησιμότητα.

Η θεματική μέθοδος δέν έχει σχέση μόνον με μία άπλή μέθοδο, πού είναι έργο τής παιδαγωγικής έπιστήμης, αλλά έχει σχέση με τό περιεχόμενο του μαθήματος των Θρησκευτικών. Η θρησκευτική γνώση με την μέθοδο αυτή δέν προσφέρεται μεθοδικά, χρονικά, αλλά άποσπασματικά. Δηλαδή, ή θεματική μέθοδος, όπως προαναφέρθηκε, κατήγγησε την ιστορική διάρθρωση τής ύλης και προσφέρει μία προσέγγιση φαινομενολογική.

Αυτό χαρακτηρίστηκε ως «θρησκευτικός γραμματισμός», με την έννοια ότι σχηματίζεται μία γνώση, λαμβάνοντας στοιχεία από όλες τίς θρησκείες. Πρέπει να θυμίσω ότι, όπως άνέλυσά στην εισήγησή μου στην Ίεραρχία, ό «θρησκευτικός γραμματισμός» ήταν μία θεωρία του Andrew Wright στην Βρετανία, την δεκαετία του '90 πού δημιουργήθηκε «στόν άντίποδα τής φιλελεύθερης θεώρησης τής θρησκευτικής άγωγής» του Robert Jackson. Όμως, τελικά με τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών δέν εφαρμόστηκε ό «θρησκευτικός γραμματισμός» του Andrew Wright.

Η διαφορά μεταξύ του παλαιοϋ Αναλυτικοϋ Προγράμματος και του Νέου Προγράμματος Σπουδών δείχνει τό όλο πρόβλημα πού ύπάρχει στο μάθημα των Θρησκευτικών και δημιουργεί σύγχυση. Η ίδια διαφορά θα παρατηρηθής και στο μάθημα τής ιστορίας, όταν άντί να διδαχθής ή ιστορία τής χώρας μας με την αναλυτική μέθοδο (άρχαια, μέση, νεώτερη), θα διδαχθούν θεματικά όλα μαζί τά ιστορικά γεγονότα. Αυτό θα δημιουργήση τεράστια σύγχυση στους μαθητές.

Δηλαδή, ή θεματική μέθοδος σπουδών στά μέν Θρησκευτικά δημιουργεί τόν θρησκευτικό συγκρητισμό, στην δέ ιστορία τόν άκραιο διεθνισμό, πού ύπνομεύει τό "Έθνος καί εισάγει έν πολλοίς τήν άρχή τής σύνθεσης καί τής άπώλειας τών πολιτισμικών χαρακτηριστικών καί όδηγεϊ στην άφομοίωση ένός πολιτισμοϋ ή τόν άπο-εκπολιτισμό του.

Στό θέμα αυτό πρέπει νά ληφθοϋν ύπ' όψη τά όσα έξέθεσα προηγουμένως για τήν διαφορά μεταξύ τοϋ Αναλυτικοϋ Προγράμματος καί τοϋ Προγράμματος Σπουδών, σύμφωνα μέ έπιστημονικά δεδομένα, τά όποια έχω αναλύσει σέ δύο Εισηγήσεις μου στην Διαρκή 'Ιερά Σύνοδο (Ιανουάριος 2016) καί τήν 'Ιεραρχία τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος (Μάρτιος 2016).

"Αν κανείς δέν έντοπίση αύτήν τήν πραγματικότητα, δέν θά μπορέση νά καταλάβη καθόλου τό πρόβλημα πού έχει δημιουργηθή στό μάθημα τών Θρησκευτικών. Δέν πρόκειται, δηλαδή, για μερικά επί μέρους προβλήματα καί στοιχειά γνωσιολογικά, οϋτε για μερικά τραγούδια καί άποσπάσματα, αλλά για ύπνονόμηση τής σοβαρής αναλυτικής μεθόδου πού είναι ή βάση κάθε έπιστήμης, καί αυτό έχει συνέπειες στόν πολιτισμό.

"Ετσι, τό μάθημα τών Θρησκευτικών μέ τό προηγούμενο Αναλυτικό Πρόγραμμα ήταν μεθοδικό, γνωσιολογικό, πολιτιστικό, θρησκευολογικό, όπως έχει άποδειχθή σέ σχετική διδακτορική διατριβή, καί όχι κατηχητικό καί όμολογιακό, μέ τίς άπαραίτητες διορθώσεις. Αντίθετα, τό μάθημα τών Θρησκευτικών μέ τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών είναι συγκρητιστικό, διαθρησκειακό, καί ύπνονομεύει όλη τήν παράδοσή μας, ή όποία στηρίζεται στην γνώση τοϋ δικοϋ μας πολιτιστικοϋ προτύπου, μέ τόν παράλληλο σεβασμό κάθε έτερότητας.

Έπειδή τελευταία διαδίδεται πολύ ότι τούς Φακέλους τοϋ Μαθητοϋ πού έκφράζουν τό νέο Πρόγραμμα Σπουδών τούς ένέκρινε ή 'Εκκλησία, θέλω νά διευκρινίσω ότι στην Συνεδρίαση τής 27ης 'Ιουνίου 2017, μετά τήν σχετική εισήγηση για τούς Φακέλους τοϋ Μαθητοϋ, ή 'Ιεραρχία τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος έπιφυλάχθηκε καί δέν ένέκρινε.

Η πρόταση τοϋ Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών καί Πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερωνύμου, όπως φαίνεται στά Πρακτικά τής 'Ιεραρχίας ήταν:

«Έπομένως, ή Έπιτροπή διαλόγου θά συνεχίσει τόν διάλογο μέ τήν Πολιτεία καί θά παρακολουθεϊ τήν εξέλιξη τών θεμάτων ως προς τό μάθημα τών Θρησκευτικών. Έτσι, λοιπόν, σήμερα δέν θά πούμε ότι έγκρίνεται ή άπορρίπτεται τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, αλλά ότι ή ΙΣΙ ενημερώθηκε από τά μέλη τής Έπιτροπής καί τούς εύχαριστούμε...». Καί ή πρόταση τοϋ Αρχιεπισκόπου έγινε όμοφώνως άποδεκτή.

Έπομένως, ή 'Ιεραρχία δέν ένέκρινε, οϋτε άπέρριψε, άπλώς ενημερώθηκε.

2. Οί προηγούμενες αποφάσεις τοϋ Συμβουλίου τής Έπικρατείας για τό Αναλυτικό Πρόγραμμα

Τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας άσχολήθηκε κατά καιρούς μέ τό μάθημα τών Θρησκευτικών, κρίνοντας διάφορες προσφυγές πού αναφέρονταν σέ παράλληλα θέματα, όπως τήν προσευχή καί τήν μή παρακολούθηση τοϋ μαθήματος.

Είναι ανάγκη νά έπισημανθή ότι τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας συζητά θέματα προσφυγών καί άκυρώσεων, στηριζόμενο κυρίως στό Σύνταγμα τής 'Ελλάδος καί τίς αποφάσεις τών Εϋρωπαϊκών καί Διεθνών Όργανισμών.

Πρέπει νά γίνη σαφές ότι τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας είναι τό Ανώτατο Άκυρωτικό Δικαστήριο τής 'Ελληνικής Πολιτείας, τό όποιο έρμηνεύει τό Σύνταγμα καί τούς Νόμους τοϋ Κράτους. Δέν μπορεϊ κάθε Υπουργός νά έρμηνεύη τό Σύνταγμα κατά τήν ιδεολογία του, παραθεωρώντας τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας, διότι τότε θά έκφρασθή στην πράξη ή ύπνονόμηση τής ίδιας τής

Δημοκρατίας. Δέν είναι δυνατόν κάποιος μέ λαϊκιστικές ιδεολογικές δηλώσεις καί έκφράσεις νά ύπνομεύη τό ίδιο τό Πολίτευμα τής Δημοκρατίας.

Στό συγκεκριμένο θέμα τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας άποφάνθηκε δύο φορές.

Συγκεκριμένα, γιά όσο ίσχυε τό Αναλυτικό Πρόγραμμα, δηλαδή μέχρι τόν Σεπτέμβριο του 2016, ύπάρχουν δύο άποφάσεις του Συμβουλίου τής Έπικρατείας καί μία άπόφαση του Διοικητικού Έφετείου Χανίων, ή όποία έφετειακή άπόφαση είναι ισόκυρη μέ τίς άποφάσεις του Συμβουλίου τής Έπικρατείας, έπειδή ό Νόμος 702/1977 ύπήγαγε τήν έκδίκαση τών αίτήσεων τών άκυρωτικών πράξεων που άφορούν κάθε θέμα έκπαιδευτικής νομοθεσίας άπό τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας στό Τριμελές Διοικητικό Έφετείο.

Έτσι, ή άπόφαση 3356/1995 του ΣΤ' Τμήματος του Σ.τ.Ε. στηρίχθηκε στά άρθρα 13, 16, καί 3 του Συντάγματος, άπό τά όποία συνεπάγεται ότι ό σκοπός τής παιδείας που προσφέρουν τά Σχολεία είναι «μεταξύ τών άλλων, καί ή "ανάπτυξη" τής θρησκευτικής συνειδήσεως τών Έλληνοπαίδων σύμφωνα μέ τίς άρχές τής Όρθόδοξης Χριστιανικής διδασκαλίας». Έπικαλέσθηκε καί τήν Διεθνή Σύμβαση τής Ρώμης τής 4ης Νοεμβρίου 1950, κατά τήν όποία κάθε κράτος «θά σέβεται τό δικαίωμα τών γονέων, όπως έξασφαλίζωσιν τήν μόρφωσιν καί έκπαίδευσιν τούτων συμφώνως προς τάς ίδίας αύτών θρησκευτικές καί φιλοσοφικές πεποιθήσεις».

Συγχρόνως, άπεφάσισε ότι οί μαθητές μπορούν νά μή παρακολουθήσουν τήν διδασκαλία του μαθήματος τών Θρησκευτικών, άρκεϊ νά τό δηλώσουν στον Διευθυντή του Σχολείου ότι έχουν λόγους θρησκευτικής συνειδήσεως που προσδιορίζονται σαφώς, «ήτοι διότι είναι έτερόδοξοι, έτερόθρησκοι ή άθεοι».

Στήν συνέχεια, ή ύπ' αριθμ. 2176/1998 άπόφαση του ΣΤ' Τμήματος του Σ.τ.Ε. που έξεδόθη μέ άφορμή άλλη αίτηση άκυρώσεως που άφορ ά τήν μείωση τών ώρων διδασκαλίας αναφέρεται στον σκοπό τής παιδείας, που είναι ό ίδιος που προσδιορίσθηκε άπό τήν προηγούμενη άπόφαση του 1995 καί συγχρόνως αναφέρεται στό νά έξασφαλίζεται ή διδασκαλία του μαθήματος τών Θρησκευτικών «έπί ίκανού αριθμού ώρων διδασκαλίας έβδομαδιαίως».

Πέρα άπό τίς δύο αυτές άποφάσεις του Σ.τ.Ε., καί ή ύπ' αριθμ. 115/2012 άπόφαση του Διοικητικού Έφετείου Χανίων, άπεφάνθη ότι τό μάθημα τών Θρησκευτικών, όπως διδασκόταν τότε μέ τό Αναλυτικό Πρόγραμμα, κινείται στις άπαιτήσεις του πλουραρισμού, τής πολυφωνίας καί τής πολυπολιτισμικότητας· ότι οί όρθόδοξοι μαθητές δέν μπορούν νά άπαλλαγούν άπό τό μάθημα τών Θρησκευτικών όσους λόγους καί άν έπικαλεστούν· καί ότι έπιτρέπεται νά άπαλλάσσωνται άπό τό μάθημα τών Θρησκευτικών μόνον οί άθρησκοι, οί άλλόθρησκοι ή έτερόδοξοι μαθητές, μόνον μέ τίς άύστηρές προδιαγραφόμενες προϋποθέσεις.

Έπομένως, τά βιβλία που διδάσκονταν στα Σχολεία τής Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Έκπαίδευσης, βάσει του Αναλυτικού Προγράμματος, μέχρι τόν Σεπτέμβριο του 2016, μέ τίς άποφάσεις τών Άνωτάτων Δικαστηρίων τής Χώρας μας που μνημονεύθηκαν ήταν σύμφωνα μέ τό Σύνταγμα καί έκινούντο στην πλουραλιστική, πολυφωνική καί πολυπολιτισμική προοπτική.

3. Η πρόσφατη άπόφαση του Σ.τ.Ε. γιά τό Πρόγραμμα Σπουδών

Όταν τόν Σεπτέμβριο του 2016, μέ τήν ύπ' αριθμ. 14375/Δ2/7-9-2016 άπόφαση του Έπουργού Παιδείας, Έρευνας καί Θρησκευμάτων μέ τίτλο «Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος τών Θρησκευτικών στο Δημοτικό καί τό Γυμνάσιο», ίσχυσε τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, άνετράπη τό προηγούμενο Αναλυτικό Πρόγραμμα καί εισήχθη στα Σχολεία τό διαθρησκειακό μάθημα στα Θρησκευτικά μέ έντονο τόν χαρακτήρα του θρησκευολογικού συγκρητισμού, παρ' ό,τι φαίνεται ότι έχει όρθόδοξο προσανατολισμό.

Όμως, μετά από αίτηση άκυρώσεως στο Συμβούλιο τής Έπικρατείας, έκδόθηκε ή ύπ' άριθμ. 660/2018 άπόφαση τής Όλομέλειάς του, ή όποία μέ ίσχυρά νομικά έπιχειρήματα άκύρωσε τήν ως άνω Υπουργική άπόφαση. Ένδεικτικά θά παρατεθούν μερικά βασικά σημεία.

Στό σκεπτικό της δέχεται ότι ή Πολιτεία είναι έλεύθερη «νά επιλέγει καί νά καθορίσει κανονιστικά τό περιεχόμενο τής σχετικής άγωγής κατά τήν έκάστοτε εκπαιδευτική πολιτική καί τά πορίσματα τής παιδαγωγικής έπιστήμης, μή έλεγχόμενη δικαστικά στίς έπιλογές της, παρά μόνον ως πρός τήν τήρηση τών πιό πάνω συνταγματικών ύποχρεώσεων».

Μέ βάση αυτό τό σκεπτικό άποφάινεται ότι τό συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών

- έρχεται σέ αντίθεση μέ τήν διάταξη του άρθρου 16, παρ. 2 του Συντάγματος, «διότι, μέ τό πρόγραμμα σπουδών πού εισάγει για τίς Γ'-ΣΤ' τάξεις του Δημοτικού καί για τό Γυμνάσιο, φαλκιδεύεται ό έπιβεβλημένος από τή συνταγματική αυτή διάταξη σκοπός, ή σύμπτυξη δηλαδή τής όρθόδοξης χριστιανικής συνειδήσεως τών μαθητών, πού ανήκουν στην έπικρατούσα θρησκεία τής Άνατολικής Όρθόδοξης Έκκλησίας του Χριστού»,

- έρχεται σέ αντίθεση μέ τήν διάταξη του άρθρου 13, παρ. 1 του Συντάγματος «πού κατοχυρώνει ως άπαραβίαστη τής έλευθερίας τής θρησκευτικής συνειδήσεως», διότι προκαλεί «σύγχυση» στους όρθόδοξους μαθητές καί «κλονίζει τήν όρθόδοξη χριστιανική συνείδηση»,

- έπεμβαίνει «στόν εύαίσθητο ψυχικό κόσμο τών μαθητών αυτών πού δέν διαθέτουν τήν ώριμότητα καί τήν κριτική αντίληψη τών ένηλίκων» καί είναι ικανή «νά τούς έκτρέψει από τήν όρθόδοξη χριστιανική συνείδηση»,

- έρχεται σέ αντίθεση πρός τήν διάταξη του άρθρου 2 του ΠΠΠ τής ΕΣΔΑ «διότι προσβάλλει τό εύθέως καθιερούμενο από τήν διάταξη αυτή δικαίωμα τών ανηκόντων στην έπικρατούσα θρησκεία όρθόδοξων χριστιανών γονέων νά διασφαλίσουν τή μόρφωση καί εκπαίδευση τών παιδιών τους σύμφωνα μέ τίς δικές τους θρησκευτικές πεποιθήσεις»

- έρχεται σέ αντίθεση «πρός τήν συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή τής ισότητας» καί πρός τό άρθρο 14 (σέ συνδυασμό μέ τό άρθρο 9) τής ΕΣΔΑ «διότι στερεί από τούς μαθητές του όρθόδοξου χριστιανικού δόγματος τό δικαίωμα νά διδάσκονται άποκλειστικώς τά δόγματα, τίς ήθικές αξίες καί τίς παραδόσεις τής Άνατολικής Όρθόδοξης Έκκλησίας του Χριστού, ένώ ή νομοθεσία όπως έχει εκτεθει προβλέπει για μαθητές ρωμαιοκαθολικούς, έβραίους καί μουσουλμάνους τή δυνατότητα νά διδάσκονται άποκλειστικώς τά δόγματα τής πίστεώς τους (όχι δε καί τά δόγματα άλλων θρησκειών), μάλιστα δε από δασκάλους προτεινόμενους από τήν οίκεία θρησκευτική κοινότητα».

Άπό όσα ανεφέρθησαν προηγουμένως είναι προφανές ότι τό προηγούμενο Αναλυτικό Πρόγραμμα ήταν σύμφωνο μέ τό Σύνταγμα, τήν Διεθνή Σύμβαση τής Ρώμης καί τήν νομολογία του Συμβουλίου τής Έπικρατείας, ένώ τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών είναι **άντισυνταγματικό**.

Όσον άφορά τήν ύποστηριζόμενη άποψη ότι δήθεν ή ύπ' άριθμ. 660/2018 άπόφαση τής Όλομέλειας του ΣτΕ έξεδόθη επί αίτήσεως άκυρώσεως κατά τής προηγούμενης υπουργικής άπόφασης καί δέν άφορά τήν ισχύουσα, κατά τήν άποψη μου είναι τυποκρατικός καί άλυσιτελώς προβάλλεται, έν όψει του ότι τό Σ.τ.Ε έρμήνευσε τίς ισχύουσες συνταγματικές διατάξεις, ή δε έρμηνεία αυτή έν πολλοίς ισχύει, mutatis mutandis καί για τήν ρύθμιση τής ισχύουσας ύπουργικής άπόφασης. Έξ όσων δε γνωρίζω καί ή ισχύουσα ύπουργική άπόφαση έχει ήδη προσβληθί μέ αίτηση άκυρώσεως καί θεωρώ ότι τό άποτέλεσμα, έν όψει τών ως άνω παραδοχών τής άπόφασης του Σ.τ.Ε., θά είναι ή άκύρωσή της.

Έπειδή ζούμε σέ εύνομούμενη Πολιτεία, δέν είναι δυνατόν τό Ύπουργείο Παιδείας καί Θρησκευμάτων νά μήν εφαρμόση τήν απόφαση αυτή, οὔτε φυσικά καί ἡ Ἐκκλησία νά τήν άγνοήση. Αυτό σημαίνει ὅτι ἡ μόνη λύση είναι νά γίνη διάλογος μεταξύ Ἐκκλησίας καί Πολιτείας μέ βάση τό προηγούμενο Αναλυτικό Πρόγραμμα, καί νά γίνουν οί σχετικές βελτιώσεις του πού θά αναφέρονται στήν σύγχρονη πραγματικότητα καί τίς νέες άνάγκες, τό ὅποιο μάλιστα δέν καταργεῖ κανένα πλεονέκτημα τοῦ νέου Προγράμματος Σπουδών ὅσον άφορᾷ στίς τεχνικές διδασκαλίας.

Σέ αυτό αναφερόταν ἡ απόφαση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τόν Μάρτιο τοῦ 2016, πού ἦταν:

«Νά επικεντρωθῆ τό ενδιαφέρον στό τρέχον Πρόγραμμα (δηλαδή, τό προηγούμενο πρόγραμμα πρίν τόν Σεπτέμβριο 2016) μέ τήν δική του μεθοδολογία, στό ὅποιο ὅμως νά γίνουν μερικές βελτιώσεις, ἐντάσσοντάς το στά σύγχρονα παιδευτικά δεδομένα, ὅποτε νά εἰσαχθοῦν σέ κάθε βιβλίο -ὄχι σέ κάθε μάθημα- μερικά κεφάλαια θρησκευολογικά, ανάλογα μέ τήν θεματολογία τοῦ βιβλίου, άφοῦ ὅμως δοθῆ προτεραιότητα στήν ὀρθόδοξη παράδοση, τήν ὅποια άκολουθεῖ ἡ πλειοψηφία τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, άλλά καί νά χρησιμοποιηθοῦν ὡς εφαρμογές καί τά καλά στοιχεῖα τοῦ Νέου Προγράμματος Σπουδών».

Νομίζω δέν ὑπάρχει ἄλλη λύση πού νά ἐπιφέρῃ μιά ἰσορροπία στό θέμα αυτό, ἡ ὅποια θά εἶναι σύμφωνη μέ τίς παραδόσεις μας, τό Σύνταγμα καί τίς αποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, καί ἦταν τό κύριο θέμα τῆς εἰσηγήσεώς μου στήν Συνεδρίαση τῆς Ἱεραρχίας τῆς 9ης Μαρτίου 2016, στήν ὅποια ἀντιμετώπισα τό θέμα τῶν Θρησκευτικῶν, άπό πλευρᾷς νομικῆς, ἐπιστημονικῆς καί δεοντολογικῆς καί υἰοθετήθηκε ὁμοφώνως άπό τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

<http://www.romfea.gr/epikairoτητα-xronika/20834-naupaktou-to-sumboulio-tis-epikrateias-kai-to-mathima-ton-thriskoetikon>

www.indleo.gr